

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Druță Boris în numele părții vătămate Ceaglei Liubovi, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Demian Nicolae xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.04.2018 - 07.08.2018;

Instanță de apel: 10.09.2018 - 16.10.2018;

Instanță de recurs: 07.12.2018 - 20.02.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 07 august 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Demian Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25 000 lei.

La fel, a fost dispusă încasarea din contul lui Demian Nicolae în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 320 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Demian Nicolae la 22 ianuarie 2018, aproximativ la ora 14:25, conducând troleibuzul cu n/î 3884, de pe ruta nr.13, deplasându-se pe bd. Mircea cel Bătrîn din direcția str. Petru Zadnipru spre str. Igor Vieru, mun. Chișinău, în timpul deplasării, ajungând la stația auto din preajma imobilului nr.16 de pe bd. Mircea cel Bătrîn, mun. Chișinău, nu a ținut cont permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a ignorat cerințele pct.pct.45(1) și (2), 39, 80 (1) lit. d) a Regulamentului circulației rutiere, ca urmare cu partea dreaptă din față a troleibuzului a tamponat pietonul cet. Ceaglei Liubovi, care se afla lângă troleibuz, după care cu roata punții din spate, partea dreaptă a traversat piciorul victimei, cauzând-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201802D0237 din 06.02.2018, vătămare corporală medie.

3. *Avocatul Druță Boris în numele părții vătămate Ceaglei Liubovi*, a contestat

cu apel sentința, solicitând casarea încheierii privind examinarea cauzei potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală și sentinței cu remiterea cauzei la o nouă examinare.

În motivarea cerințelor sale avocatul a invocat că, la examinarea cauzei date, partea vătămată a fost lipsită de dreptul real de a înainta o acțiune civilă, conform cerințelor art.art.219-221 Cod de procedură penală.

În procesul examinării cauzei, Ceaglei Liubovi a solicitat să fie asistată de către un avocat care să-i reprezinte interesele, însă instanța nu i-a respectat această cerință nici în faza preliminară nici în cursul examinării cauzei în fond. Din spusele lui Ceaglei Liubovi ultima zi de cercetare judiciară a fost la 26 iulie 2018, însă avocatul a fost delegat pentru a-i reprezenta interesele abia la 02 august 2018 prin Decizia nr.15231/ACP din 01 august 2018. A prezentat mandatul nr.1194436 la cancelaria Judecătorei Ciocana la 02 august, dar deja examinarea judiciară se finalizase și instanța se afla în deliberare.

Astfel, din aceste motive partea vătămată consideră că inculpatul urmează să-i achite suma de 25 000 lei, sumă cerută în instanța de judecată, or, instanța a emis sentința în privința lui Demian Nicolae fără a lua în calcul cerințele materiale și morale ale părții vătămate.

Astfel, în asemenea circumstanțe, instanța nu avea dreptul să examineze cauza în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpat, luând în considerare că acesta a recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, cauza penală fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, iar probelor examinate, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, instanța de apel a considerat corectă soluția primei instanțe la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă aplicată în privința inculpatului Demian Nicolae, fiind luate în considerație caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea inculpatului, circumstanțele agravante și cele atenuante răspunderii prevăzute de art.art.76, 77 Cod penal, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și de faptul că cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a apreciat critic poziția părții vătămate precum că, prima instanță nu i-a acordat suficient timp pentru perfectarea unei acțiuni civile cu indicarea despăgubirilor materiale și morale, cauzate de acțiunile inculpatului, deoarece potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată, pe parcursul cercetării judecătorești a cauzei date, părții vătămate i s-a acordat termen pentru a întocmi și a prezenta în scris pretențiile de ordin material și moral față de inculpat, ceea ce ultima nu a realizat.

De asemenea, deși partea vătămată nu a înaintat pretenții de ordin civil față de

inculpat, potrivit procesului-verbal ale ședinței de judecată din 31 iulie 2018, partea vătămată a comunicat instanței de judecată că l-a iertat pe inculpat, dar are pretenții de ordin civil pe care nu a reușit să le formuleze în cauza penală și că inculpatul trebuie pedepsit mai aspru, pentru a conștientiza pericolul faptei comise.

Prin urmare, partea civilă, nu a depus acțiunea civilă în formă scrisă or, reieșind din prevederile art.221 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.

Totodată, instanța de apel a notat că partea vătămată este în drept să înainteze o acțiune civilă în ordinea procedurii civile, după cum rezultă din prevederile art.221 alin.(5) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a notat că, prevederile art.415 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, statuează că rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art.33-35, iar în urma verificării legalității sentinței atacate, la caz nu au fost stabilite temeiuri ce ar duce la casarea hotărârii judecătorești și dispunerea rejudecării cauzei.

5. Avocatul Druță Boris în numele părții vătămate Ceaglei Liubovi, în temeiul pct.4) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale, a invocat că, în procesul examinării cauzei, Ceaglei Liubovi a solicitat să fie asistată de către un avocat care să-i reprezinte interesele, însă instanța nu i-a respectat această cerință nici în faza preliminară nici în cursul examinării cauzei în fond. Din spusele lui Ceaglei Liubovi ultima zi de cercetare judiciară a fost la 26 iulie 2018, însă avocatul a fost delegat pentru a-i reprezenta interesele abia la 02 august 2018 prin Decizia nr.15231/ACP din 01 august 2018. A prezentat mandatul nr.1194436 la cancelaria Judecătoriei Ciocana la 02 august, dar deja examinarea judiciară se finalizase și instanța se afla în deliberare. La 07 august 2018 a fost pronunțată sentința.

Apărarea consideră că, partea vătămată a fost lipsită de dreptul de a înainta o acțiune civilă, conform cerințelor art.art.219-221 Cod de procedură penală, de a-și întemeia despăgubirile materiale și morale. Din conținutul sentinței de condamnarea lui Demian Nicolae, denotă că interesele părții vătămate au fost ignorate, prin ce i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, stipulat de pct.5, 6 CțEDO.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece potrivit art.221 alin.(5) Cod de procedură penală, partea vătămată este în drept să înainteze o acțiune civilă în ordinea procedurii civile, dacă această parte în proces nu a înaintat acțiunea în cadrul procesului penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs

este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat de avocat, se reține că recurentul invocă temeiul de care prevăzut la art.427 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, invocând că judecarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa avocatului părții vătămate.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

Potrivit art.69 alin.(1) Cod de procedură penală, participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie în cazul în care:

- 1) aceasta o cere bănuitul, învinuitul, inculpatul;
- 2) bănuitul, învinuitul, inculpatul întâmpină dificultăți pentru a se apăra el însuși, fiind mut, surd, orb sau având alte dereglări esențiale ale vorbirii, auzului, vederii, precum și defecte fizice sau mintale;
- 3) bănuitul, învinuitul, inculpatul nu posedă sau posedă în măsură insuficientă limba în care se desfășoară procesul penal;
- 4) bănuitul, învinuitul, inculpatul este minor;
- 5) bănuitul, învinuitul, inculpatul este militar în termen;
- 6) bănuitul, învinuitul, inculpatul i se incriminează o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă;
- 7) bănuitul, învinuitul, inculpatul este reținut, ținut în stare de arest ca măsură preventivă sau este trimis la expertiza judiciară psihiatrică în condiții de staționar;
- 8) interesele bănuiților, învinuiților, inculpaților sunt contradictorii și cel puțin unul din ei este asistat de apărător;
- 9) în cauza respectivă participă apărătorul părții vătămate sau al părții civile;
- 10) interesele justiției cer participarea lui în ședința de judecată în primă instanță, în apel și în recurs, precum și la judecarea cauzei pe cale extraordinară de atac;
- 11) procesul penal se desfășoară în privința unei persoane iresponsabile, căreia i se incriminează săvârșirea unor fapte prejudiciabile sau în privința unei persoane care s-a îmbolnăvit mintal după săvârșirea unor asemenea fapte;
- 12) procesul penal se desfășoară în privința reabilitării unei persoane decedate la momentul examinării cauzei;
- 13) este necesară asigurarea apărării bănuitului, învinuitului, inculpatului în procesul de audiere a minorului, în condițiile prevăzute la art.110¹.

Astfel, din textul normei menționate, rezultă că temeiul de casare invocat de recurent nu se referă la participarea obligatorie în ședința de judecată a apărătorului părții vătămate.

Totodată, Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului precum că, partea vătămată a fost lipsită de dreptul de a înainta o acțiune civilă, conform cerințelor art.219-221 Cod de procedură penală, or, instanțele de fond corect au indicat că, părții vătămate i-a fost acordat termen pentru a întocmi și prezenta o acțiune civilă care să cuprindă pretențiile de ordin material și moral, însă

aceasta, contrar prevederilor art.221 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a depus acțiunea civilă în cadrul procesului penal.

Astfel, în urma analizei hotărârilor pronunțate de instanțele de fond și motivelor invocate de recurent, Colegiul penal nu a stabilit încălcarea dreptului părții vătămate la un proces echitabil, nefiind ignorate interesele părții vătămate, acestea fiindu-i explicat faptul că, este în drept să înainteze o acțiune civilă în ordinea procedurii civile, după cum rezultă din prevederile art.221 alin.(5) Cod de procedură penală.

În atare circumstanțe, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii contestate și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Druță Boris în numele părții vătămate Ceaglei Liubovi, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui *Demian Nicolae xxxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 martie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac